

Notitie

'Aanvullend vleermuizenonderzoek schoolgebouw Jan van Riebeeckstraat, Culemborg'

Auteur: Ing. J.G. Lindenholz
 Eindredactie: Ing. M. van der Sluis
 Project: 07314
 Datum: 29 oktober 2007
 Status: Definitieve notitie

ecogroen advies bv
 Postbus 625, 8000 AP Zwolle
 t: 038 423 64 64
 f: 038 423 64 65
 info@ecogroen.nl
 www.ecogroen.nl

1 Aanleiding en doelstelling

Ten behoeve van de beoogde sloop van een schoolgebouw aan de Jan van Riebeeckstraat te Culemborg is in opdracht van de gemeente Culemborg aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd. Uit verkennend onderzoek door de gemeente Culemborg is gebleken dat het gebouw mogelijk geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen.

Het onderzoek is uitgevoerd om inzichtelijk te krijgen of het betreffende gebouw in gebruik is als vaste verblijfplaats voor vleermuizen en in hoeverre aan- of afwezigheid van vleermuizen consequenties heeft voor de beoogde ontwikkelingen in het gebied.

2 Achtergrond

Het is belangrijk om voorafgaand aan de sloop of renovatie van gebouwen duidelijkheid te verkrijgen over het al of niet voorkomen van vleermuizen. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Europese Habitatrichtlijn Bijlage IV en in de Nederlandse Flora- en faunawet tabel 3. In de praktijk houdt deze beschermingsstatus in dat verblijfplaatsen van vleermuizen niet verstoord of vernietigd mogen worden. In het geval van onvermijdelijke schade dient ontheffing aangevraagd te worden bij Dienst Regelingen, waarbij eisen gesteld kunnen worden aan de uitvoering van de sloop- en renovatieplannen.

3 Werkwijze vleermuizenonderzoek

Het vleermuizenonderzoek heeft plaatsgevonden tijdens twee veldbezoeken: een verkennend nachtelijk bezoek op 12/13 juli 2007 en één avondbezoek (1 oktober 2007). Beide onderzoeken zijn uitgevoerd door twee personen en hebben plaatsgevonden onder gunstige omstandigheden (droog, weinig wind en een temperatuur hoger dan 10 °C).

Tijdens het verkennende nachtbezoek op 12/13 juli 2007 is nagegaan of er sprake was van activiteit van vleermuizen in/ rond het gebouw. Een dergelijk bezoek in de kraamperiode van vleermuizen 1 mei tot half juli kan inzichtelijk maken of een kraamkolonie van vleermuizen aanwezig is.

Bij daglicht is tijdens het avondbezoek op 1 oktober middels een visuele inspectie nagegaan of en waar geschikte ruimten en uitvliegopeningen voor vleermuizen aanwezig zijn. Vervolgens is met behulp van een 'batdetector' vanaf de schemering gepost bij (potentiële) vleermuisverblijven om eventueel uitvliegende vleermuizen vast te stellen. Daarnaast zijn eventueel aanwezige vliegroutes en foerageergebieden vastgesteld.

4 Resultaten aanvullend vleermuizenonderzoek

Vaste verblijfplaatsen

In het schoolgebouw zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Ook is geen 'verdacht' gedrag aangetoond rond het gebouw (b.v. baltsende mannetjes) die kunnen wijzen op de aanwezigheid van verblijfplaatsen. Hierdoor is het onwaarschijnlijk dat zich kraam- en baltsverblijfplaatsen in het gebouw bevinden.

Kolonie Gewone dwergvleermuis Culemborg

Op 29 juni 2007 is tijdens een onderzoek door ons bureau¹ ten westen van Culemborg (ter hoogte van afslag Culemborg langs de A2) een kraamkolonie van Gewone dwergvleermuis vastgesteld. Ter controle is op deze locatie in de nacht van 12 op 13 juli 2007 wederom een bezoek gebracht. Op de locatie werd veel activiteit van Gewone dwergvleermuis waargenomen, waaronder enkele invliegende dieren. Aansluitend is een bezoek gebracht aan het schoolgebouw aan de Jan van Riebeeckstraat. Hier is echter in het geheel geen activiteit waargenomen van vleermuizen.

In de aanwezige bomen in het plangebied zijn geen bomen met holten, gaten en spleten aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen.

Vleermuizen maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen en wisselen regelmatig van verblijfplaats. Omdat het gebouw wel geschikt is als verblijfplaats van vleermuizen bestaat de mogelijkheid dat zich later alsnog vleermuizen vestigen in het plangebied.

Vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gebruik kunnen maken van steeds dezelfde structuren om zich tussen hun verblijfplaatsen en foerageergebieden te verplaatsen. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag zijn dergelijke lijnvormige structuren (b.v. rijen woningen en singels) beschermd, indien zij van wezenlijk belang zijn voor het functioneren en voortbestaan van populaties en wanneer alternatieve routes ontbreken.

In het onderzoeksgebied zijn geen belangrijke vlieg- en jachtroutes vastgesteld. Naar verwachting worden de aanwezige gebouwen en bomen verspreid gebruikt als oriënterende elementen op hun route van en naar foerageergebieden.

Foerageergebieden

Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

In en aan de randen van het plangebied zijn foeragerende Gewone dwergvleermuizen (max. 3 exemplaren) waargenomen. Vooral opgaande beplanting wordt als foerageergebied door deze vleermuissoort gebruikt.

¹ Vries, E. de (in prep.). Natuurtoets Molenkade. Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapportnr: 07-108. EcoGroen Advies, Zwolle.

5 Effectbeoordeling

Vaste verblijfplaatsen

Om te voorkomen dat vleermuizen zich alsnog in het plangebied kunnen vestigen is het van belang alle spleten, kieren en gaten naar geschikte ruimtes (b.v. spouwmuren) zo spoedig mogelijk dicht te purren. Wanneer dit niet haalbaar is, dient voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop nogmaals onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van vleermuizen. Hierbij is het van belang te weten dat onderzoek naar vleermuizen in de periode half oktober – maart niet kan worden uitgevoerd vanwege de winterslaap van vleermuizen.

Vliegroutes & foerageergebieden

Schade aan onmisbare vliegroutes en/of foerageergebieden zal niet optreden. In de omgeving van het plangebied blijven voldoende elementen aanwezig (o.a. bebouwing en groenstructuren) om zich te kunnen oriënteren op hun route van en naar foerageergebieden. Daarnaast blijven voldoende foerageermogelijkheden aanwezig in de omgeving van het plangebied.

6 Conclusie en aanbevelingen

De bebouwing werd ten tijde van het veldonderzoek niet door vleermuizen gebruikt als vaste verblijfplaats. Belangrijke vlieg- en jachtroutes van vleermuizen ontbreken. Wel is Gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen.

Om te voorkomen dat vleermuizen zich later alsnog in het plangebied kunnen vestigen is het van belang alle spleten, kieren en gaten naar geschikte ruimtes (b.v. spouwmuren) zo spoedig mogelijk dicht te purren. Wanneer dit niet haalbaar is, dient voorafgaand aan de daadwerkelijke sloop nogmaals onderzoek plaats te vinden naar de aanwezigheid van vleermuizen.